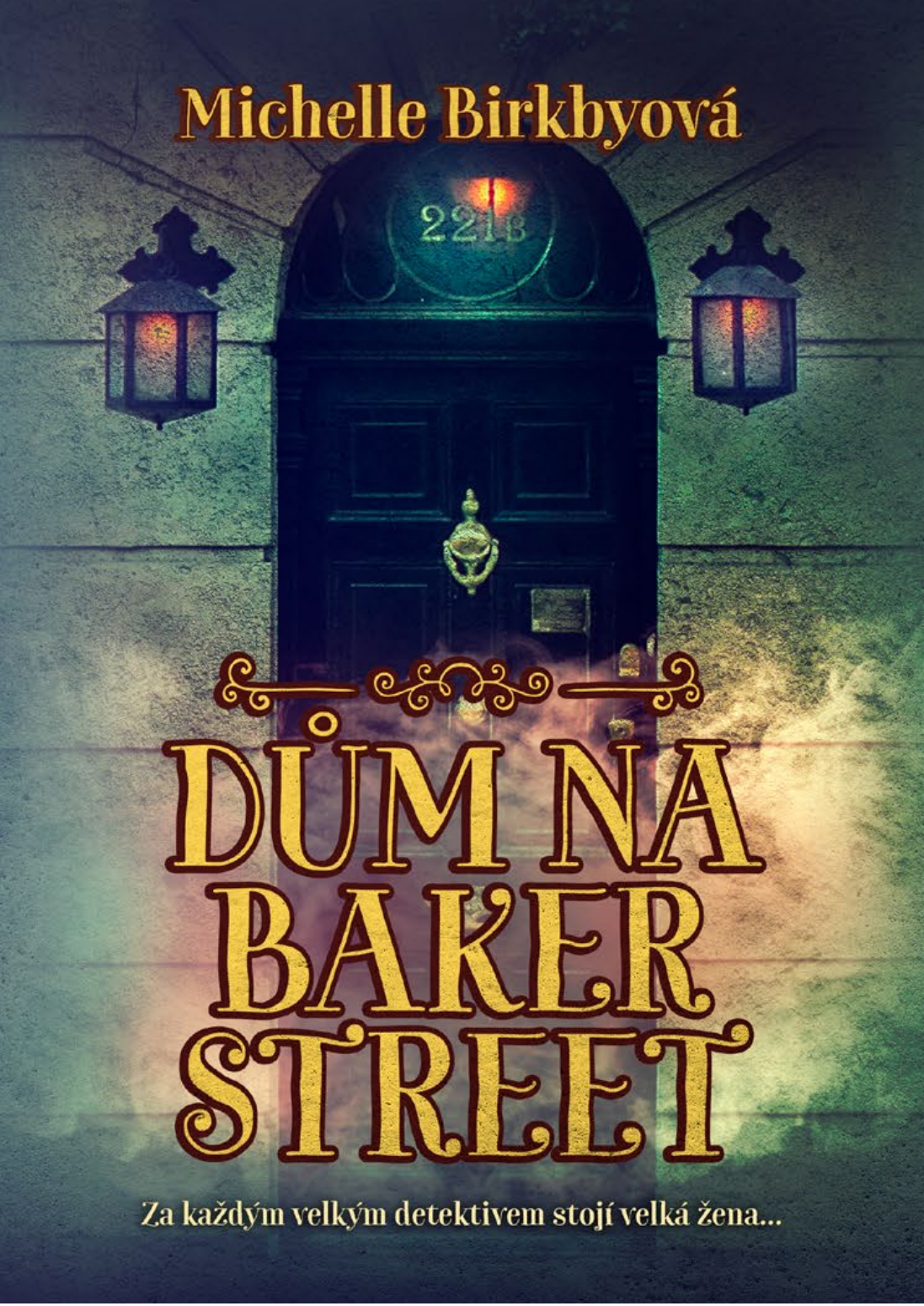
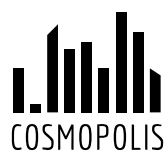

Michelle Birkbyová

DŮM NA
BAKER
STREET

Za každým velkým detektivem stojí velká žena...

DŮM NA BAKER STREET

Za každým velkým detektivem stojí velká žena...

Michelle Birkbyová

The House at Baker Street

**First published © by Pan, an imprint of Pan Macmillan,
a division of Macmillan Publishers International Limited**

Copyright © Michelle Birkby 2016

© Grada Publishing, a. s., 2016

Z anglického originálu *The House at Baker Street*, vydaného
nakladatelstvím Pan v roce 2016, přeložila Kateřina Elisová

Odpovědná redaktorka Barbora Srnčová

Obálka, grafická úprava a sazba Jakub Karman, Art 007

Vydala Grada Publishing, a. s., pod značkou Cosmopolis v Praze
roku 2016 jako svou 6329. publikaci

Tisk FINIDR

Grada Publishing, a. s.,
U Průhonu 22, Praha 7

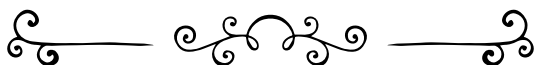
ISBN 978-80-271-9375-2 (ePub)

ISBN 978-80-271-9374-5 (pdf)

ISBN 978-80-271-0169-6 (print)

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována
a šířena v jakékoli podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.*

*S neutuchající vděčností
věnováno Claire.*

Drahý čtenáři,

svou první knihu o Sherlocku Holmesovi jsem dostala, když mi bylo třináct. Byla to nádherná sbírka všech povídek doprovázená ikonickými ilustracemi Sidney Pageta. Knížku jsem přečetla jedním dechem.

Přibližně ve stejnou dobu natočila společnost Granada TV adaptace těchto povídek v hlavní roli s Jeremy Brettem. Povídky se nesly v duchu Pagetových ilustrací a Brett ztvárnil Sherlocka Holmesa přesně tak, jak jsem si ho představovala. Na povídkách a televizním seriálu (a také na příležitostných filmech s Basilem Rathbonem) jsem se stala závislá. Milovala jsem tu nádherně mysteriózní, nostalgickou a plynovými lampami osvětlenou atmosféru světa zločinu a dobrodružství, ve kterém záhady nebyly řešené za pomoci zbraní a násilí, ale díky geniální mysli používající chladnou logiku (a příležitostně i Watsonovu zbraň, to uznávám). Milovala jsem způsob, jakým Holmes nastoluje pořádek v chaosu, a také fakt, že zajistí, aby vždy došlo k nápravě křivd – i když to někdy znamená, že se zákon musí trochu obelstít.

Nikdy jsem své okouzlení světem Sherlocka Holmesa neztratila a během let jsem viděla spousty televizních zpracování, filmů a příležitostně také divadelní dramatizace. Ale vždy jsem se vracela k psaným příběhům.

Před pár lety jsem pohodlně stočená v rohu pohovky četla asi podvacáté *Prázdný dům*. V této povídce Holmes umístí do okna domu 221b vlastní hlavu vyrobenou z vosku, aby nalákal odstřelovače. Je to natolik nebezpečné, že John nesmí vejít do místnosti. Aby vše vypadalo důvěryhodně, hlava se čas od času pohne – za pomoci paní Hudsonové. Pan Holmes s radostí pošle hospodyni – která musí dolů na všechny čtyři – do svého pokoje, kde by, bude-li zpozorována, mohla být zastřelena. A ona to vcelku klidně udělá.

Nikdy předtím jsem o paní Hudsonové příliš nepřemýšlela, ale najednou jsem ji zaznamenala. Když jste někdy nějaký příběh přečetli dvacetkrát, něco vás zarazí až po dvacáté první. A právě to se mi přihodilo s paní Hudsonovou. Je to stejné, jako když se rozmazaná postava v pozadí najednou ocitne v samotném ohnisku. Napadlo mě, že tato žena je jistě zajímavější, než se na první pohled zdálo. Znovu jsem si povídky přečetla a tentokrát jsem se soustředila na ni. Jestli věříte – stejně jako já a mnozí další –, že je to Martha z *Poslední poklony*, je zcela jasné, že je mnohem více než jen hospodyně.

O zázemí paní Hudsonové toho v knihách není příliš mnoho řečeno, takže jsem se nezdřáhala vytvořit pro ni životní historii, dát jí dívčí jméno a udělat z ní takovou osobnost, jaká vychází z mé vlastní představivosti. Artur Conan Doyle zažehl jiskru mého zájmu a zároveň ponechal dost nevysloveného, aby moje představivost mohla dostatečně zapracovat. Představovala jsem si inteligentní ženu, neztrácející klid v krizových situacích, která žije ve stejném domě jako Sherlock Holmes a která se setkává se všemi těmi lidmi stoupajícími za ním vzhůru po schodišti – od ministerských

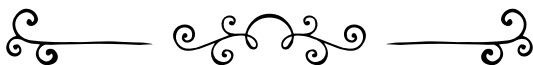
předsedů po ty nejhorší zlosyny. Jistě nemohla odolat tomu, aby v ní nevyvolávaly nějaký zájem. Určitě se musela zapojit. A možná že jestli se opravdu zapojila, třeba si sama chtěla vyzkoušet pátrání...

Ale každý detektiv potřebuje partnera, a tam kde má Sherlock Holmes svého Watsona, může mít paní Hudsonová také svého Watsona (nebo Watsonovou).

Vždy mě zajímala Mary Watsonová. Samotným Holmesem byla popisována jako okouzující, užitečná, s výraznými schopnostmi. Zmiňuje její organizační nadání a inteligenci. Zdá se mi nespravedlivé, že mohla hrát tak významnou roli ve *Znamení čtyř* – kde udělala dojem na samotného Holmese – a poté byla odsunuta do pozadí jako ne příliš často zmiňovaná postava, kterou vždy opouští manžel, aby se spolu s Holmesem mohl pustit do dalšího dobrodružství. Kdo by ji mohl vyčítat, že chce nějaké dobrodružství i sama pro sebe?

Ženy v Holmesových příbězích jsou často statečné, chytré, důmyslné a odvážné. Je jasné, že i když sám Sherlock Holmes o ženách nemá vysoké mínění, neboť je zatvrzelým misogynem, je obklopený pozoruhodnými ženami, a to nejen těmi, které jsou mu nejbližší. Měla jsem takový pocit, že Martha Hudsonová a Mary Watsonová mohou vyprávět své vlastní příběhy. Je načase, aby vystoupily ze stínu.

Michelle Birkbyová

VYSTUPUJÍCÍ POSTAVY

Paní Martha Hudsonová – hospodyně Sherlocka Holmese,

velkého detektiva, a majitelka domu 221b na Baker Street

Mary Watsonová – přítelkyně Marthy Hudsonové, provdaná za doktora Johna Watsona

Sherlock Holmes – velký detektiv

Doktor John Watson – přítel Sherlocka Holmese a jeho životopisec

Billy – poslíček, který pracuje pro dům 221b na Baker Street

Wiggins – hlava party podvodníků na Baker Street

Jake a Micky – členové party podvodníků

Irene Nortonová (dříve ***Adlerová***) – žena a spojenec paní Hudsonové a Mary Watsonové

Inspektor Lestrade – zástupce policie

Mycroft Holmes – bratr Sherlocka Holmese, mocný muž v britské vládě

Laura Shirleyová – klientka paní Hudsonové a Mary Watsonové

Pan Shirley – manžel Laury Shirleyové

Dáma z Whitechapelu – záhadná dáma se závojem

Sir George Burnwell – hejsek a hulvát

Patrick West – spisovatel zajímající se o klepy

Langdale Pike – muž, který miluje klepy

Adam Ballant – pochybný klient Sherlocka Holmese

Jack Ripon – trýznitel Dámy z Whitechapelu

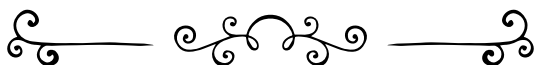
Richard Halifax – advokát Dámy z Whitechapelu

Lillian Rose – chytrá prostitutka

Obyčejný muž – podezřelá postava

Robert Sheldon – fotograf

Ruby – modelka

PROLOG

Začalo to jedno slunné odpoledne šampaňským a sliby.

Bylo to dobrodružství, výzva, možnost příjemně strávit pár hodin a dokázat si, že jsme stejně dobré jako oni. Začalo to smíchem, nadějí a radostí. A teď to vše skončí v temnotě v krvi, bolesti a plamenech.

Bojím se, tak strašně se bojím a jsem v pokušení utéct, sehnat pomoc, křičet, aby nás někdo zachránil. Ale neudělám to. Ona je tam, přivázaná k židli, míří na ni zbraň, je napůl v bezvědomí, krvácí, trpí mnohem víc než já. Ale ani ona o pomoc nezavolá. Vytvořily jsme pakt – provedeme to samy, bez pomoci mužů nahoře. Byla to lehce vyřčená přísaha, napůl v žertu, ale skutečnost je smrtelně závažná.

„Kdo je tam?“ zvolá to odporné stvoření a zacouvá ještě dál do tmy. Mé místo je obvykle mimo stránky, jsem tichá postava stojící za chytrým a dobrým. Jsem pozorovatel, posluchač, nedůležitý hráč ve hře. Skutečnost, že jsem tady a teď, v této situaci, v nebezpečí, není moje role.

Jenže má role se změnila.

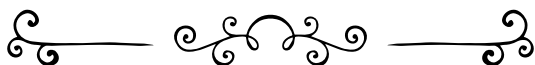
„Holmesi? Víš, že jsi tam!“ zvolá. V jeho hlase zvoní triumf. Je to narážka na můj vstup.

„Pan Holmes nemá nejmenší poněti, kdo jste,“ říkám a ačkoli se mi třesou ruce, můj hlas je pevný. Žena za ním se nepatrně pohne.

Společně. Začaly jsme společně a také to společně dokončíme.

„Kdo k čertu jste?“ zmateně se dožaduje vysvětlení. Jeho vlasy jsou divoce rozcuchané, oblečení neupravené, tvář má zkrvavenou. Kráčím dopředu, do světla.

„Jsem hospodyně Sherlocka Holmese. Jsem paní Hudsonová.“

LOUČENÍ A VÍTÁNÍ

Duben 1889, Londýn

Jestli jste četli vzrušující příběhy Johna Watsona, a já jsem si jistá, že ano, pak mě znáte jako bytnou a hospodyní velkého detektiva Sherlocka Holmese.

Když se ta věta napíše, je poměrně krátká, ale přitom obsahuje tolik informací. Spousty dobrodružství, spousty příběhů a také lidí. A co se týká mě – dělala jsem mnohem víc než jen to, že jsem vrazila do pokoje s čajem a pak uklízela nádobí. Ačkoli, mám-li být spravedlivá, opravdu jsem do pokoje vpadla a všichni ti lidé vypili příšerné množství čaje. A cítím, že byste měli vědět, že John ve svých příbězích udělal pár chyb. Nazývá je uměleckou licencí, jenže já mám takový pocit, že se spíš jednalo o selhání paměti. Ale co o mně lidé nevědí, je skutečnost, že jsem prožívala vlastní dobrodružství, s Mary Watsonovou, někdy i s dalšími přáteli a známými a příležitostně i s nepřáteli pana Holmese. Teď nastal čas, abych vyprávěla pár vlastních příběhů...

Věřte tomu nebo ne, i já kdysi bývala mladá. Prvních devatenáct let svého života jsem byla slečna Martha Greyová – sladká, nevinná a neustále se mírně nudící. Pak jsem jednoho

obzvláště nudného večera potkala Hectora Hudsona a nuda zmizela. Zamílovala jsem se na první pohled. Byl to voják, tak vysoký a krásný ve své uniformě. Měl tmavě blondaté vlasy a speciální úsměv jen pro mě, kdy se mu fascinujícím způsobem kolem šedomodrých očí vytvořily vrásky. K mému potěšení se i on do mě zamíloval na první pohled. O týden později mě požádal o ruku a já jsem souhlasila ještě dřív, než svou žádost přednesl.

V našem případě se milostný příběh naplnil, ale stejně jako v případě mnohých milostných příběhů, ani ten náš neskončil šťastným manželstvím. Skončil jeho smrtí.

Byl voják a země byla ve válce. Šest měsíců po naší svatbě zemřel sám, na bitevním poli nasáklém krví, na místě, o kterém jsem nikdy neslyšela. Zanechal mě pouze se svým dítětem, které rostlo uvnitř mého těla.

Ale nezanechal mě v nouzi, ve které se ocitlo mnoho ubohých válečných vdov. Hector mi zajistil rentu z několika nemovitostí, které vlastnil v Londýně a které teď připadly mně. Mezi nimi byl samozřejmě i dům 221b na Baker Street.

Do Londýna jsem ale neodjela. Zůstala jsem společně se svým synem na venkově. Vyrůstal z něho silný a chytrý chlapec se smyslem pro dobrodružství. Z domova rázně vykročil hned ráno a nevrátil se dříve, než se podával čaj. Měl spousty příběhů o tom, co viděl a udělal, jeho kapsy byly plné pokladů, které mi s hrdostí pokládal na klín. Víím, že jsem se měla snažit držet ho více doma, měla jsem trvat na tom, aby se více učil, ale za zavřenými dveřmi by nevydržel. Utekł by do světa a já neměla to srdce, abych mu bránila. Díval se na mě očima svého otce, které byly plné úžasu a radosti, a já jsem věděla, že z něho vyroste skvělý badatel

nebo spisovatel, jednoduše že bude dělat něco strhujícího a vzrušujícího.

Až na to, že nikdy nedospěl. Jednoho dne byl unavený, zůstal doma a tiše mě pozoroval při práci. Já hloupá měla radost z jeho společnosti. Týden na to zemřel – jeho poslední velké dobrodružství – a nechal mě tady. Stejně jako to učinil jeho otec na tom Bohem zapomenutém bojišti.

Nechci mluvit o tom, co mi smrt mého chlapce způsobila. Ještě ne. Ne teď. Jen řeknu, že už jsem nemohla zůstat tam, kde mi každý předmět, každý zvuk, i pouhé světlo mezi stromy připomínaly moji ztrátu. Takže jsem se přestěhovala do Londýna. Stala jsem se majitelkou několika nemovitostí a o svůj majetek jsem se starala efektivně – o všechny ty pokoje ve všech těch domech. Všichni ti mladí slibní muži a všechny ty půvabné mladé ženy plné očekávání, kteří bydleli v mých pokojích, onemocněli, zestárlí a zatrpkli. Londýn tohle s některými lidmi dokáže. Když jsou osamělí, chudí a ztratí veškeré naděje. Londýn není ke každému vstřícný. Dokáže být krutý. Nenašla jsem přátele. Nenašla jsem lásku. Nenašla jsem své místo.

Ale zato jsem se naučila dobře spravovat účetní knihy, dohadovat se s obchodníky, smlouvat nejvýhodnější ceny a všechno ostatní, co patří k vlastním podnikání. Naučila jsem se, jak na první pohled odhadnout služebnou nebo nájemníka, a stejně tak jsem se naučila, jak se jich zbavit. Naučila jsem se, jak ztrátu vykompenzovat ziskem a co je dobrá a co špatná investice. Zatímco se v parlamentu hádali, jestli jsou ženy dostatečně duševně bystré, aby mohly vlastnit své oblečení, v tichosti jsem spravovala své impérium – a nikdo si toho nevšiml.

A také jsem objevila vaření. Jako Hectorova žena jsem nemusela dělat nic kromě toho, že jsem požádala služebnictvo, aby něco udělalo pro mě. Jako pronajímatelka všech svých nemovitostí jsem musela být schopná zastat jakoukoli práci, která je nutná, a to kdykoli. Proto jsem se také naučila všechny práce každého sloužícího. Uklízení mě nudilo, praní se mi ošklivilo, ale vaření jsem milovala. Když jsem brala jednotlivé přísady jednu po druhé a všechny vypadaly tak jednoduše, a když jsem je pak zkombinovala, uvařila a použila jsem přitom všechna tajemství, aby vzniklo něco výborného, cítila jsem, že se jedná o určité kouzlo. Díky všemu, co jsem v sobě objevila, jsem se změnila a dospěla. Už jsem nebyla Martha Hudsonová, truchlící vdova, ale stala se ze mě paní Hudsonová, impozantní hospodyně a úspěšná bytná.

Když jsem zestárla, postupně jsem prodala všechny své nemovitosti a přestěhovala se na místo, o kterém jsem si byla jistá, že se stane mým posledním domovem – do domu číslo 221b na Baker Street. Jednalo se o velmi elegantní novou stavbu, která se tyčila v několika poschodích nad rušnou ulicí a do které se vstupovalo hezkými černými dveřmi lemovanými zárubněmi z bílého dřeva a červených cihel. Bylo zde dost prostoru pro mě a také apartmá pro dva gentlemany a já se tu usadila, abych pomalu a nevyhnutelně dospěla až do stáří.

Prvních několik mužů, kteří si pronajali pokoje, bylo milých a zdvořilých. Měli rozumnou pracovní dobu, požadovali pouze snídaně a příležitostně také čaj a žili si sami pro sebe. Byli to perfektní nájemníci. Ostatní bytné mi je záviděly.

Ale já jsem se hrozně nudila.

Nepotřebovali mě, potřebovali automat. Já jsem je také nepotřebovala. Byli jsme naprostí cizinci žijící pod jednou střechou.

A pak přišel *on*. Jedné zářijové deštivé noci zazvonil na můj zvonek a zeptal se, jestli jsou mé pokoje stále ještě volné.

Byl tak vysoký a štíhlý, že jsem si nejdříve myslela, že je poměrně starý. Pak ale vstoupil do světla a já jsem viděla, že jeho tvář je mladá a hubená a že jeho tmavé oči jsou neklidné. Rozhlédl se a pak se usmál. Zvedl ruku, ale tak nějak zvláště, jako kdyby si uvědomil, že by se měl chovat zdvořile. Ruce měl polepené náplastmi a jeho sako bylo plné podivných skvrn.

Byl promočený až na kost, takže jsem ho pozvala dovnitř a řekla jsem, že mu přinesu čaj a že se mezitím může porozhlédnout nahoře po pokojích.

Věděla jsem, že se mu budou líbit. Byly to hezké pokoje, a nezáleží na tom, že to říkám já sama. Pohodlné, ale ne ošuntělé, dobře zařízené a se spoustou místa, aby moji gentlemani měli kam uložit své knihy a podobné věci. Byly zde dvě velké ložnice a dům se příhodně nacházel nedaleko od centra Londýna. Otázka ale zněla: bude se mi líbit *on*?

Když jsem přinesla čaj, našla jsem ho stát uprostřed koberce – přesně uprostřed –, jak se rozhlíží. Zvědavě a také s určitou intenzitou. V tu chvíli jsem ho litovala. Byla deštivá a chladná noc a *on* byl úplně sám, neměl kam jít a hledal domov. Když jsem vstoupila, otočil se ke mně, vzal si čaj a vděčně ho vypil. Cítila jsem, že také *on* si mě prohlíží a studuje a že došel k určitému závěru.

„Máte velmi čistou domácnost, paní Hudsonová,“ řekl. Jeho hlas se mi líbil. Byl tichý, ale působivý a silný.

„Ano, a také si zakládám na soukromí,“ ujistila jsem ho. Působil na mě jako člověk, který si soukromí považuje a chrání. „Budu vám vařit, prát a samozřejmě také uklízet vaše pokoje, ale nebudu vás rušit nebo se do něčeho míchat.“

Přikývl.

„V souvislosti se svou profesí možná budu mít spousty návštěvníků, paní Hudsonová. Nebude vás to obtěžovat?“

„Ani v nejmenším,“ odpověděla jsem. I když jsem toho v následujících letech litovala – to neustálé běhání nahoru a dolů po schodech, abych uvedla některé velmi zvláštní návštěvníky, a to v kteroukoli denní či noční hodinu. „Můžu se vás zeptat...?“

„Konzultující detektiv. *Jediný* konzultující detektiv,“ pronesl s nádechem hrdosti.

„To je velmi zajímavé,“ řekla jsem zdvořile a srdce mi poskočilo. Detektiv! Ty věci, které by se v mých pokojích mohly stát. Co všechno bych mohla vidět a slyšet. Různí lidé, kteří přijdou – v beznaději, osamělí, zvědaví a dokonce i nebezpeční...

Vzrušení, svého druhu, i když z druhé ruky – ale přece jen vzrušení!

„Pracuju s policií, ale ne pro ni, takže diskrétnost musí být zaručena,“ varoval mě.

„Chápu.“

„Mám podivné zvyky,“ připustil. Téměř se zdálo, jako kdyby mě varoval před tím, abych si ho pustila do svého domu. „Mám zvláštní pracovní dobu. Dokážu být velmi nepořádný. Provádím chemické pokusy, které snad pokaždé zapáchají,“ řekl žalostně. „Můžu dělat hluk...“

Zvedla jsem ruku, abych ho umlčela.

„Nic z toho nebude problém,“ ujistila jsem ho. Ach ano, jak jsem toužila po hluku a nepořádku ve svém panenském domě!

„Jiné bytné došly k závěru, že to se mnou není lehké,“ varoval mě. „Abych řekl pravdu, z podnájmu jsem byl vyhozen už třikrát – naposledy před dvěma hodinami.“

„Proč?“

Zhluboka se nadechl, rozhodnutý odhalit vše.

„Otrávil jsem bytné kočku. Šlo o naprostou náhodu...“

Rozesmála jsem se. Nemohla jsem si pomoci. Jeho kající tvář, jeho bizarní doznání – všechno to bylo tak směšné! Upřeně mě pozoroval a pak se usmál. Podívala jsem se na něj. Tento muž procházel ulicemi a hledal pokoj. Zdálo se, že nemá žádnou rodinu, žádné přátele, na které by se v nouzi mohl obrátit, žádné místo, kam by patřil. A mé srdce mu vyšlo vstříc. Byla to ztracená duše, stejně jako já sama.

„Nemám kočku,“ řekla jsem mu. „Dělejte si, co chcete, pane, pokud zaplatíte za všechny škody, které způsobíte.“ Koneckonců nebyla jsem žádná měkkota. Opět zvázněl a přikývl.

„Nájemné...“ začal. Kabát měl záplatovaný, tašku opotřebenou. Konzultující detektivové jsou, jak si dokážu představit, placeni podle výsledků. A kolik asi výsledků až doposud bylo?

„Jsou zde dvě ložnice. Nebudu mít žádné námitky, když si přivedete přítele, který s vámi bude apartmá sdílet, a stejně tak i nájemné.“

„Nemám přátele,“ řekl a odvrátil ode mě obličej směrem k oknům. „Nemám takovou povahu.“

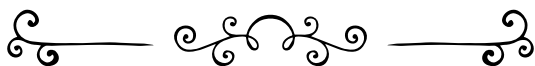
„Můžete mít apartmá na měsíc za poloviční nájemné, než si nějakého najdete,“ řekla jsem mu. Nemohla bych ho ne-

chat vrátit se samotného do té temné a vlhké noci. „Londýn je plný mužů hledajících útočiště. Možná nějaký voják, který se vrátil z války? Ti vždy potřebují nějaké místo, kde by mohli bydlet, a také chápajícího přítele. Jen mu pro jistotu ale nejdříve řekněte o svých podivných zvycích.“

O tři týdny později ho přivedl domů. Řídil se mojí radou a našel bývalého vojáka, lékaře, s milým úsměvem, srdečným stiskem ruky a utrápenýma očima. Nutně potřeboval místo, kde by mohl bydlet, nějakou úlohu v životě a také někoho, kdo by se o něj postaral. Ačkoli on sám si myslel, že potřebuje jen jednu z těchto věcí.

Během prvních dní, kdy společně bydleli, mi doktor opravil dveře do kuchyně a detektiv pronesl pár ostrých slov k řezníkovi, který mě podváděl (také jsem ho podezřívala). A já jsem jim uvařila to nejlepší jídlo, které kdy v životě jedli.

Sedávali ve svých pokojích, kouřili a dlouho do noci si povídali. A já jsem seděla v kuchyni a díky ventilační šachtě jsem je mohla poslouchat. To jsme byli my tři – Sherlock Holmes, John Watson a Martha Hudsonová. Tři ztracené duše, které se navzájem našly.

JAK TO VŠECHNO ZAČALO

Ted' když víte, jak jsem poznala pana Holmese a doktora Watsona, můžeme pokračovat s mým příběhem. Tedy, s Maryiným a mým příběhem. Mary Watsonová, manželka doktora Johna Watsona, a já jsme tiše seděly u velkého dřevěného stolu ve světlé kuchyni v přízemí domu 221b na Baker Street.

Kuchyň je moje panství, moje kancelář, moje útočiště. Dovolte mi, abych vám o ní všechno řekla. Toto místo je důležité. Toto místo je můj domov. Když otevřete vstupní, černě natřené dveře domu 221b na Baker Street, ocitnete se v tmavé obložené vstupní hale. Napravo stojí stůl, bezvadně vyleštěný, na kterém má své místo mosazná mísa. Čelem k vám, po vaší levici vede kobercem pokryté schodiště do zbytku domu. Napravo je krátká chodba, která končí čtyřmi schody vedoucími do mé kuchyně. Kdykoli myslím na svůj domov, myslím na kuchyň.

Kuchyňské dveře jsou černé a jen zřídka se zavírají. Vedou přímo do kuchyně a na protilehlé straně místnosti jsou jiné, z části prosklené, vedoucí na skromný zadní dvorek. Vedle těchto zadních dveří stojí má pycha a radost, velký plynový sporák, díky němuž je v kuchyni teplo i během těch

nejchladnějších dní. Před ním stojí židle, pohodlná a opotřebovaná. V úplném rohu je srolovaný kobereček, který se rozvine až večer. Nalevo od sporáku jsou dvířka, která vedou do umývárny nádobí, spíže a dalších technických místností domu. Vedle nich u zdi stojí velká skříň z borovice, kde jsou uloženy zářivě měděné pánve a růžové a bílé talíře. Ty samozřejmě nejsou určené pro pana Holmese, který začal dostávat obyčejný bílý porcelán, protože mé talíře používal na chemické pokusy a procvičování střelby. U protilehlé stěny stojí řada skříněk a pracovní plocha s deskou z chladného mramoru, na které připravuju pečivo. Podlaha je pokrytá linoleem se vzorem červených dlaždic (ach, to byla radost, jak lehce se linoleum uklízelo!). Kuchyň zabírá celou část domu od okna ke vstupním dveřím, takže jsem mohla vidět každého, kdo prošel okolo. Uprostřed místnosti stojí velký dubový stůl, který je tak opotřebovaný, až má bílou barvu. Je plný škrábanců a spálených míst. Tato kuchyň byla mým domovem, kde jsem strávila nejšťastnější dny svého života.

Takže teď si už moji kuchyň dokážete představit? Místo, kam jsem patřila. A také jsem cítila, že do ní patřím. Tam to všechno začalo. Johnovy příběhy začínaly nahoře, ty moje – dole. Toho dne jsem nebyla sama. Mary Watsonová mě přišla navštívit a seděla na jedné straně stolu. Do Johnova života vstoupila během dobrodružství, které nazval *Znamení čtyř*. John ji miloval, pan Holmes ji toleroval a já jsem si ji velmi oblíbila. V tu dobu byla ztělesněním krásy plnoštíhlá brunetka, s doličky ve tvářích, ale Mary se tomuto ideálu vůbec nepodobala. Byla štíhlá a vysoká téměř jako John. Měla rozhodnou bradu, rovný nos a pronikavé modré oči. Záplava zlatých kudrnatých vlasů zatvrzele odmítala setrvat na svém

místě, takže jí neustále vypadávaly z vlásenek. Stejně jako princezna Alix v oblékání upřednostňovala jednoduché halenky a sukně, které jen málokdy měly vzadu honzík, a obvykle nosila jednoduchý slaměný klobouk, často nedbale posazený na temeni hlavy. Ve tváři se jí zračily všechny emoce, které cítila, a také všechny myšlenky, které ji napadaly. Snadno se nechala rozesmát a byla chytrá. Díky lásce k Johnovi rozkvetla. Když se seznámili, bývala tichá, zasmušilá a akurátní. Nyní byla uvolněná a vyzařovalo z ní štěstí, které šumělo a bublalo někde pod povrchem.

I po tolika letech ji stále vidím jasně, jako kdyby s rošťáckým úsměvem seděla naproti mně.

Já jsem na rozdíl od ní malá a ve středním věku. Mám hnědé vlasy, které začínají prokvétat stříbrem, a také mám hnědé oči. A abych byla spravedlivá, jsem buclatější než ona. Z mého výrazu tváře nepoznáte, co si myslím. Má plet, která dříve připomínala broskvičky, se ve špíně Londýna změnila na popelavě bílou. Vlasy mám vždy pečlivě sčesané do drdolu, oblečení nosívám skromné a jednoduché a jsem vzorem pořádkumilovné a klidné hospodyně. Nejsem stvořená k tomu, aby si mě lidé ihned všimli, a být středem pozornosti není mým záměrem. Mé ruce jsou ruce kuchařky – vždy plné jizviček od nožů a popálenin od trouby. Jsem na to hrdá a nic víc nepotřebuju.

Už si nás dokážete představit? Toho dne, kdy to všechno začalo, jsme seděly v mé kuchyni u stolu, upíjely čaj, jedly domácí ovocný koláč s mandlemi a ventilační šachtou jsme poslouchaly, co říká poslední návštěvník u Sherlocka Holmes.

Ach ano, ventilační šachta.

Musíte pochopit, že britští stavitelé ventilaci příliš nerozuměli. Umísťovali ji na všechna možná i nemožná místa, vedla z jednoho pokoje do druhého, byla schovaná v rozích, trubky se spojovaly a nikam nevedly. Po pravdě řečeno, ventilace by nikdy neměla vést mezi kuchyní a salónkem v prvním patře, protože pachy z kuchyně se tak roznesou po celém domě. Co se týče špatného rozvržení, úprav a dalších výstředností, ventilace v domě 221b vedla ze salónku pana Holmese, kde byl otvor vysoko na stěně (pan Holmes salónek současně používal jako přijímací pokoj, jídelnu, střelnici a chemickou laboratoř), přímo do kuchyně mezi dvě skřínky, nad mramorovou pracovní deskou, kde jsem připravovala pečivo.

Zjistila jsem to jednoho večera, dávno předtím, než se pan Holmes nastěhoval, když jsem při hnětení vdolků zaslechla zpěv. Zamítla jsem myšlenku, že se jedná o první příznaky šílenství, protože jsem pochopila, že slyším mladíka, který obýval apartmá nade mnou. Zpíval si poměrně vulgární varietní písničku a zvuky se nesly ventilační šachtou.

Obvykle jsem nechávala ventilaci zavřenou, ale od té doby, co se nastěhoval pan Holmes, jsem se přistihla, že ji otevírám stále častěji. Sedávala jsem u kuchyňského stolu a poslouchala. Nebylo to správné. Poslouchala jsem tajně. Nebylo to čestné. Bylo to proti všem pravidlům dobré hospodyně. Samotnou mě nadmíru šokovala skutečnost, že porušuju diskrétnost a soukromí. To jsem si říkávala pokaždé, když jsem ventilaci otevřela.

Ale kdybyste měli být absolutně upřímní a kdybyste sami měli možnost otevřít ventilaci, abyste slyšeli mluvit Sherlocka Holmese, neudělali byste to?

Samozřejmě že ano. A to je také důvod, proč čtete tento příběh.

Toho dne měl pan Holmes návštěvu. Sama jsem ji dovedla nahoru, protože Billy, náš poslíček, vyřizoval pochůzky. Novou klientku jsem si důkladně prohlédla. Byla to plachá mladá žena, malá a bledá, která se rozrušením celá třásla. V oříškových očích se jí zračilo vyčerpání. Neustále se ohlížela za sebe, jako kdyby se obávala, že ji někdo sleduje. Dovedla jsem ji nahoru a poté jsem spěchala do kuchyně, kde jsem zjistila, že Mary už ventilační šachtu otevřela. Posadily jsme se, abychom mohly poslouchat. Co může taková nervózní myška chtít od velkého detektiva?

Naneštěstí nebyl pan Holmes právě v příjemné náladě a doktor Watson musel odejít k naléhavému případu. Pan Holmes hlásal své opovržení vůči ženám (jsem si jistá, že ne tak otevřeně, jak si opravdu myslel). O ženách říkal, že jsou slabé, přecitlivělé, hysterické a jejich vinou muži opouštějí chladnou logiku.

Přesto měl některé ženy, nehledě na své mínění, opravdu rád. Jednalo se o takové ženy, které byly silné, inteligentní a nezávislé. Ustrašené fialky ho jen rozčilovaly – a žádná fialka se tak netrásla jako tahle chudinka. Zeptal se jí, o co jde, a ona zvláštním způsobem, jako kdyby se ptala, zašeptala: „Vydírání?“ Ale neřekla, kdo ji vydírá, kvůli čemu a co požaduje. Dokonce se ani nepředstavila. Na každou otázku téměř neslyšitelně odpověděla: „To vám nemůžu říct.“

Pan Holmes od svých klientů vyžadoval naprostou otevřenost a v náladě, ve které se právě nacházel, neměl v žádném případě chuť být milý. Rozloučil se s ní letmým konstatováním: „Když nebudete mluvit, nemůžu vám pomoci. Přeji hezký den.“

Vběhla jsem do haly, kde jsem viděla, jak pomalu a pokorně sestupuje po schodišti. Celá se chvěla.

„Nedala byste si šálek čaje, moje milá?“ zeptala jsem se jí. A v tu chvíli propukla v pláč.

S Mary jsme ji usadily v kuchyni a daly jsme jí koláč a horký sladký čaj. Ventilace byla pevně zavřená. Její vzlykot se nakonec utišil.

„Nevím, proč jsem vlastně přišla. Neodvážila jsem se mu nic říct,“ řekla nám hlasem jen trochu hlasitějším než šepot. „Neodvážila jsem se. Co když vyhledá mého manžela? Nemůžu mu... nemůže se dozvědět...“ a znovu jí vytryskly slzy.

„Má milá,“ začala jsem laskavě, „co přesně jste udělala?“

„To je právě ono!“ zvolala zvláště škytavým a chraplavým hlasem, který je typický pro lidi, kteří tak dlouho plakali, že dál už nemůžou. „Já jsem neudělala nic!“

„Tak jak vás někdo může vydírat?“ zeptala jsem se.

„Lže!“ vykřikla tak hlasitě, že jsem se obávala, že by ji pan Holmes mohl zaslechnout. Neměla jsem ani v nejmenším chuť ji za ním znovu poslat. V nejlepším případě by se dalo říct, že se choval bezcitně, a v tom nejhorším dokonce krutě. Zlobila jsem se na něj. Zasloužil si o tohoto klienta přijít. Možná se pak bude k další plačící ženě chovat lépe. Naznačila jsem, aby se ztišila. „Lže, tvrdí nechutné lži!“

„Jestli lže, proč by měl váš manžel takovému vydírání věřit?“ zeptala se Mary.

„Můj manžel bezvýhradně věří tomu, že není kouře bez ohýnku,“ řekla žena a neustále svírala a povolovala stisk ruky, ve které držela rukavičky. „Říká, že reputace ženy je

cennější než rubíny a že je to její nejvzácnější majetek, který by měl být bez poskvrny a bez jakýchkoli pomluv.“

S Mary jsme se na sebe podívaly. Takže je jedním z oněch manželů! Vsadila bych se, že jeho vlastní duše má k bezúhonnosti daleko.

„V loňském roce jsme slyšeli velmi znepokojivý příběh dvou dam, které známe. Nic nebylo dokázáno, nic nebylo vyřčeno nahlas, ale šeptalo se o tom,“ pokračovala. „Pravil, že se s nimi už nesmím stýkat. Pohádala jsem se s ním – vím, že žena by se s manželem hádat neměla, ale měla jsem je ráda. Mohla jsem s nimi mluvit. Řekla jsem mu, že neexistují žádné důkazy, ale na to odpověděl, že samotné fámy jsou dostatečným důkazem. Podle něj by si žena, která se chová slušně, nikdy svou reputaci takovým způsobem zkažit nenechala. Řekl, že lži se zakládají na pravdě a že...“ Její hlas se vytratil.

„Musely něco udělat, protože odkud by se jinak ty řeči vzaly?“ doplnila Mary. „Nejedna žena byla zničena stejně falešnou argumentací.“ Myslím, že Mary byla opravdu rozčilená, ale předstírala klid, aby žena pokračovala ve svém vyprávění.

„Možná že by mi zpočátku věřil,“ řekla. „Že jsou to všechno jen lži. Ale pozoroval by mě, byl by zvědavý a za nějakou dobu, kdyby se ty řeči rozšířily...“

„Začal by jim věřit,“ dokončila Mary. „A i kdyby jim on sám nevěřil, ostatní lidé ano, což by v očích okolního světa znamenalo, že vaše reputace je poskvrněná, což by pro vás pro oba znamenalo konec. Naše společnost dokáže být velmi krutá, především k ženám.“

„Nesnesl by to. A přesně tak to stojí v tom dopise. V dopise, který nejdříve... že jsem...“ zašeptala žena. Ani ona sama se nemohla přinutit vyslovit to, co v dopise stálo.

„Máte ten dopis?“ zeptala se Mary a natáhla ruku. Žena poslušně vytáhla ze své kabelky zmačkaný list papíru, který podala Mary. Ta ho otevřela, aby ho mohla nahlas přečíst.

„*Moje drahá Lauro,*“ začala Mary a pak se odmlčela a podívala se na naši návštěvnici. „Jmenujete se Laura?“

„Ano. Laura Shirleyová,“ odpověděla velmi tiše. Takže jsme se dostaly dál než pan Holmes! Mary pokračovala v předčítání dopisu.

„*Moje drahá Lauro, mám informace o následujících věcech, které se vás týkají. Máte na výběr. Buď uděláte to, o co vás požádám, nebo povím tyto věci všem, koho znáte. Takové pěkné věci. Takže začněme.*“

Mary umlkla a dál četla potichu. Nakonec řekla: „Následuje záplava ohavností, které nebudu opakovat.“ Otáčela papír z jedné strany na druhou a pozorně dopis studovala.

„Nic nepožaduje,“ upozornila jsem.

„Tady ještě ne,“ řekla mírně paní Shirleyová. „Dostala jsem tři dopisy. V tom třetím se píše, že další dopis bude obsahovat požadavek.“

„Mohla bych se na ten dopis podívat?“ zeptala se Mary.

„Spálila jsem ho. Spálila jsem i ten další. Prosím, pochopte mě, můj manžel čte moje dopisy. Je to jen šťastná náhoda, že ty dopisy přišly tehdy, když byl pracovně pryč.“

„Šťastná náhoda, nebo dobré naplánování,“ podotkla Mary. „Spálila jste také všechny obálky?“

„Ano,“ odpověděla Laura nešťastně. „Nemohla jsem snést, abych ty věci měla ve svém domě.“

Mary se postavila a dopis držela proti světlu, které proudilo dovnitř kuchyňským oknem.

„Silný papír, poměrně kvalitní,“ podotkla. „Vodoznak běžného typu. Rukopis není příliš určující. Jedná se o rukopis, který se běžně získává na jakékoli dobré škole, kde se vytrácejí známky individuality. Inkoust je rozpítný. Pero je tupé a špatně ořezané – vidíte, jak se zadržovalo o papír? Nejedná se o něčí osobní dopisní papír, nebo si byl naopak vědom toho, jaké konkrétní nedostatky toto konkrétní pero s papírem provede. Řekla bych, že dopis byl napsaný v pánském klubu – ovšem ne v exklusivním, kde mají vlastní papíry s hlavičkou.“ Mary se na mě otočila a všimla si, jak na ni nevěřičně koukám. Usmála se. „No, neposlouchala jsem Johnovo vyprávění o Sherlockových metodách, aniž bych se něco nepřiučila!“

Mary se posadila ke stolu a položila ruku na Lauřinu paži.

„Další dopis musíte donést rovnou nám,“ řekla Mary.

„Neotevírejte ho,“ dodala jsem rychle. Nechtěla jsem, aby tato třesoucí se bytůstka četla jakýkoli odporný požadavek, který ten muž bude mít. A kromě toho by na pečeti mohla být nějaká stopa. „Jen ho sem doneste.“

„Vy mi pomůžete?“ zeptala se Laura a s úžasem v očích se dívala střídavě na obě z nás. „Vy mi opravdu pomůžete?“

S Mary jsme se na sebe podívaly. Zdálo se, že jsme se obě rozhodly nezávisle a došly jsme ke stejnému závěru.

„Samozřejmě že vám pomůžeme,“ řekla Mary rychle. „Jak bychom mohli odmítnout?“

Paní Shirleyová chvíli poté odešla, a to mnohem radostněji. No, přinejmenším přestala plakat. Stále vypadala sklesle. Zabavila jsem se tím, že jsem myla šálky od čaje a poslouchala jsem Mary, která vyprovázela paní Shirleyovou ke dveřím a celou dobu ji uklidňovala. Pak se vrátila do kuchyně.

„Mary...“ začala jsem pomalu. Nebyla jsem si jistá, jestli bychom měly udělat to, co jsme slíbily. Mary nepotřebovala, abych své obavy vyslovila nahlas – věděla o nich.

„Můžeme jí pomoci,“ pronesla Mary rozhodně a uklidila umyté šálky do skříňky. „Hodně jsme se naučily, a to jen díky tomu, že jsme seděly tady dole a poslouchaly Johna a Sherlocka. Zvládneme to.“

Vždy mě udivovalo, že mu říká Sherlock, a to dokonce i tváří v tvář, i když on ji stále oslovoval paní Watsonová.

„Ale, Mary...“

„A jsme ženy. Věří nám a nemůže věřit Sherlockovi,“ trvala na svém Mary. „To je také naše výhoda ve vyšetřování. Nikdo nepodezřívá ženy. Většina mužů si myslí, že jsme neškodné, bezduché a hloupoučké. Nikdo ani okem nemrkne, když si Laura Shirleyová najde dvě nové přítelkyně, kdežto kdyby se v jejím životě znenadání objevil Sherlock, všichni by byli velmi podezřívaví. Včetně jejího téměř svatého manžela.“

„Ano, ale, Mary...“

„Nenechám ji ztracenou a osamělou. Prostě nemůžu!“ prohlásila důrazně a přibouchla dvířka skříňky, načež se zatvářila provinile, protože způsobila hluk.

„Souhlasím!“ odtušila jsem rychle ve snaze skočit jí do řeči. „Souhlasím s tím, že jí pomůžeme. Jen jsem se chtěla zeptat – neřekneme to panu Holmesovi, že?“

„To tedy k čertu neřekneme!“ vykřikla Mary. Rychle se podívala na ventilační šachtu, aby se ujistila, že je zavřená. Poté dodala tišším hlasem: „Ne. Odmítl ji. Nebyl milý. Přišla k nám a my jsme jí pomohly. Teď je to náš případ.“

„Dobře,“ řekla jsem a přitom utírala stůl. „Musím připustit, že se mi líbí ta představa, že uděláme něco, co pomůže.“

Místo toho, abych tady jen seděla a poslouchala problémy všech těch nešťastných duší, které pan Holmes zachránil, zatímco já připravuju čaj. Ale, Mary, řekneš o tom Johnovi?“

„Johnovi?“ zeptala se a posadila se ke stolu. Očividně na Johna nepomyslela. Chvilí hleděla na stůl a nakonec prohlásila: „Johnovi o tom neřeknu. Jestli se zeptá, řeknu, že pomáhám přítelkyni. A možná, až to celé bude za námi, tak mu o tom budu vyprávět. Abych byla spravedlivá, existují určité případy, na kterých se Sherlockem pracovali a o kterých mi John odmítl povědět. Jen pomáhám přítelkyni, nic víc. A,“ podívala se na mě, „tak to skutečně je, nemám pravdu?“

Souhlasně jsem přikývla a vyždímala utěrku, kterou jsem poté přehodila přes dvířka trouby, aby uschla. Bude to něco, co uděláme samy, bez jakéhokoli zásahu či „pomoci“ ze strany mužů nahoře. Náš případ, naše šance zazářit, naše šance pocítit, že jsme dosáhly něčeho, co za to stojí. Z náhlého popudu jsem vzala ze skříňky dvě skleničky a postavila je na stůl. Pak jsem ze spíže přinesla láhev, která stála úplně vzadu.

„Pan Holmes není jediný, kdo umí ocenit dobré víno,“ řekla jsem a postavila láhev před Mary.

„To není ledajaké víno, to je šampaňské! Originální šampaňské!“ pronesla Mary bázkivě, ale současně se rozesmála.

„Je to něco, co člověk pije, když oslavuje, nebo ne?“ zeptala jsem se a opatrně jsem vytáhla korkovou zátku.

„Jste plná překvapení,“ pronesla Mary. „Ale mohla bych jen upozornit, že jsou čtyři hodiny odpoledne?“

„Přála bych si přípitek, ale čaj se nehodí,“ pronesla jsem pevně a opatrně jsem nalila šampaňské. Pozvedla jsem svou šumící zlatou sklenku směrem k Mary.

„A přípitek zní: na detektivy Mary Watsonovou a paní Hudsonovou,“ vykřikla jsem v euforii. Mary se rozesmála, postavila se a pozvedla svou skleničku.

„Na detektivy paní Hudsonovou a Mary Watsonovou!“

Později, mnohem později, když Watsonovi někam vyrazili na celý den a já jsem tak nějak vystřízlivěla – zapomněla jsem, že díky šampaňskému se cítím příliš bezstarostně –, jsem nesla panu Holmesovi nahoru čaj a také večerní poštu, ve které byl kromě jiného i pohled poslaný z ostrova Uffa. Od roku 1887 přichází každý rok jeden. Pohled neobsahuje žádnou zprávu, jen „vše v pořádku“ a podpis Grice Paterson. Opravdu jsem doufala, že se tam nikdy nevrátí. Nebylo to pro něj ani bezpečné, ani pohodlné. Zapadající slunce se zbarvilo do krásné, tmavě rudé barvy, díky níž je Londýn celý růžový a žhnoucí a staré město vypadá jako nové, je čisté a zářivé. Pan Holmes stál u okna, ruce spojené za zády. Nepozoroval západ slunce, ale chodce na ulici pod sebou. Myslela jsem si, že vyhlíží doktora Watsona, takže jsem mu řekla, že doktor odešel domů.

„Nehledal jsem doktora Watsona,“ odvětil. „Myslel jsem, že se vrátí,“ zamumlal.

„Kdo?“ zeptala jsem se. Na stůl jsem položila bílý ubrus, a jeho nádobí na čaj rozmístila přesně tak, jak to má rád.

„Paní Hudsonová, ta žena, která za mnou přišla...“

„Odcházela v slzách,“ poznamenala jsem možná ostřeji, než jsem měla v úmyslu. Musel zachytit určitý tón v mém hlase, protože se na mě překvapeně otočil.

„Jen jsem chtěl, aby mi řekla pravdu. Potřeboval jsem, aby mi vše pověděla. Očekával jsem, že se vrátí, s náležitou po-